

då det vanligtvis förekommit, att den som ansetts lämplig dertill fått emottaga återval. Men deremot skulle den fördelen vinnas, att vid de fall, då ett val befunnits mindre lyckosamt, man inom en bestämd tid kunde hoppas att bättre vinna målet.

Fördens skull vågar jag härmed vördsamt föreslå sådan ändring i stadgandet om val af ledamot i egodelningsrätt,

att ledamot af egodelningsrätt väljes, på sätt förut är stadgadt, för en tid af sex år, med rättighet för afgående ledamot att, efter behörigt omval, återinträda i sin befattning.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 25 Januari 1882.

Johan Fr. Carlsson,
från Kalmar län.

N:o 30.

Af Herr S. A. Hedlund: Angående ändring i 9 § 1 mom. samt 15, 26 och 27 §§ i Kongl. Förordningen den 21 Mars 1862 om kommunalstyrelse i stad.

Kongl. förordningen om kommunalstyrelse i stad af den 21 Mars 1862 bestämmer i 9 § 1 mom., att i stad, der stadsfullmäktige äro tillsatte, allmänna rådstugans befattning är inskränkt till val af stadsfullmäktige jemte beslut i fråga, huruvida i stad med invånare till antal af 3,000 eller derunder stadsfullmäktige skola utses, samt i 15 §, att allmän rådstuga skall hållas inför magistraten å rådhuset.

Visserligen är det enligt 26 § medgifvet, att för val af stadsfullmäktige stad må kunna indelas i valkretsar, i hvilket fall jemväl valen för de särskilda kretsarne, jemlikt 27 §, synas böra hållas inom hvarje valkrets; men der sådan indelning icke skett, följer af de anförda föreskrifterna, att valen böra ske vid allmän rådstuga och att denna skall hållas å rådstugan.

Det sålunda stadgade förfarandet vid val af stadsfullmäktige har, inom den kommunen jag tillhör, medfört olägenheter af den betydighet, att de synas påkalla en förändring i tillvägagäendet vid valen; och som en sådan förändring icke kan ega rum utan ändring i förenämnda stadganden i kommunalordningen för stad, tager jag mig friheten att föreslå,

det med ändring i samma stadganden, och i berörde 27 §, det måtte medgifvas, att äfven i stad, der valen ske samfäldt, en sådan indelning i valkretsar må medgifvas, att de samfälda valen förrättas inom valkretsarne och att föreskriften, att valen skola ske inför magistraten å rådhuset, må utbytas emot ett stadgande, som tillåter att valen förrättas inför dertill af magistraten förordnade män, och verkställas inom de särskilda valkretsar, i hvilka staden för detta ändamål bör indelas, på sätt 26 § i öfrigt föranleder.

Det torde icke erfordras att vidlyftigt utreda de olägenheter, som följa af föreskriften om det samfälda valets förrättande inför magistraten å rådhuset. Det faller genast i ögonen, att då i Göteborg de, som till deltagande i stadsfullmäktigeval äro berättigade, utgöra ett antal af öfver 14,000, det måste vara omöjligt, om valmännen infinna sig mera mangrant, att bereda plats för dem och att upprätthålla ordningen under den tid, som åtgår att i röstlängden tillrättafinna hvarje valmans namn, för att undersöka om han är valberättigad, samt att derefter i valprotokollet införa namnet och den afgifna röstens belopp, hvilket allt tillhör den ordentliga valförrättningen. Ehuru det visat sig, att vid senaste val för sagda undersökning samt valsedels emottagande och antecknande åtgått endast en half minut för en hvar af dem, som till valedels aflemmande sig anmält, så kunde dock under den tid af omkring 9 timmar, som valförrättningen upptog, endast omkring 2,200 valedlar emottagas, ehuru magistraten fördelat sig på två afdelningar, begge med plats inom rådhuset. Att under en sådan förrättning tilloppet af valberättigade skall ständigt vara betydligt, så att för sedels aflemmande i allmänhet en timme åtgår, och att trängsel under sådana förhållanden icke kan undvikas, är uppenbart; likasom att många valmän, som inställt sig, men icke

kunde offra den erforderliga tiden, måste aflägsna sig, innan de fått aflemna sin valsedel. Ännu värre är, att de arbetare, som, boende i förstäder, önska begagna sin valrätt, men endast kunna bereda sig någon kortare ledighet under dagen för besök i vallokaler, äro på förhand utestängda från möjligheten att utöfva sin valrätt. Vid valen till riksdagsmän, som färrättas under samma förhållanden, uppstå af förenämnda anledningar enahanda olägenheter, ehuru antalet af de vid dessa val röstberättigade föga öfverstiger 5,000. Följden af dylika förhållanden har dock i detta fall mera att betyda med anledning af den lika rösträtten.

I de länder, der allmänna val förekomma, äro valförrättningarne helt annorlunda ordnade, i hvilket hänseende må erinras, att i Berlin vid senaste valet till tyska riksdagen, de byråer inom kretsarne, der valsedlar kunde aflemnas, utgjorde ett så stort antal, att, i förhållande till folkmängden, Göteborg vid val till stadsfullmäktige borde hafva proportionsvis öfver 20 byråer för beredande af lika tillfälle till valsedlars aflemnande.

Beträffande anordningen af valbyråer synes det lämpligast att föreskrifva, det hvarje sådan bör förestås af en fullsuten magistrat, som utgöres af ordinarie ledamöter eller af sådana, som för tillfället af magistraten till ledamöter förordnas. För ordningens upprätthållande och pröfning af förekommande frågor torde denna organisation bäst motsvara ändamålet. Då likväl det samfälda valet synes fordra, att tvist underkastade röstsedlar pröfvas af den gemensamme valförrättaren och till följd deraf föreståndare för de särskilda valbyråerna endast synes behöfva den myndighet, som erfordras, för att jemte valsedlarnes emottagande i enlighet med den godkända röstlängden, upprätthålla ordningen vid valet, skulle ock föreståndare för hvarje byrå kunna utgöras af en magistratsperson, ordinarie eller tillförordnad, med biträde såsom vittnen af tvenne utaf stadsfullmäktige utsedda personer; i hvilket fall valsedlarnes öppnande och införande i listor skulle tillkomma valbyrån, men pröfningen af tvetydiga valsedlar hänskjutas till magistraten såsom valförrättare.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 27 Jan. 1882.

S. A. Hedlund.